

Sveitarfélagið Vogar
Hanna Lís Hafsteinsdóttir
lðndal 2
190 Vogar

Reykjavík, 1. ágúst 2023
UST202307-266/A.B.
10.04.03

Efni: Tillaga - Deiliskipulag - Íbúðarbyggð norðan byggðar, Grænaborg - 2 áfangi - Sveitarfélagið Vogar

Vísað er til erindis sviðsstjóra umhverfis- og skipulagssviðs sveitarfélagsins Voga er barst 24. júlí sl. þar sem óskað er umsagnar Umhverfisstofnunar um tillögu á deiliskipulagi fyrir annan áfanga Græuborgar sem er íbúðarbyggð í Vogum.

Í greinargerð kemur fram deiliskipulagið gangi út á að skipuleggja íbúðarbyggð með 334 íbúðum í sérbýlishúsum og fjölbýlishúsum. Gert er ráð fyrir að einbýlishús og parhús á einni hæð verði vestast á svæðinu nærst ströndinni en þar fyrir ofan komi lítil fjölbýlishús eða raðhús á tveimur hæðum. Stærri og hærra fjölbýlishús (allt að 4 hæðir) verða við norðurjarðar svæðisins næst Vatnsleysustrandarvegi. Auk þess segir að gert sé ráð fyrir dælustöð fráveitu ofan við strönd, neðan lóða fyrir einbýli, með aðgengi á milli lóða í framhaldi af aðkomuvegi niður að strönd.

Náttúruminjasrá

Umhverfisstofnun bendir á að svæðið sem tillagan nær til er á náttúruminjasrá og nefnist það *Tjarnir á Vatnsleysuströnd*. Svæðið afmarkast af Síkistjörn, Vogatjörn, Mýrarhústjörn, Gráhellu, tjörnum við Hlöðunes, Ásláksstaðatjörn, Sjónarhólstjörn, Knarrarnestjörn, Landakotstjörn, Kálfatjarnartjörn og Bakkatjörn, ásamt nánasta umhverfi. Svæðinu er lýst sem lífríku tjörnum með fjölbreyttu fuglalífi.

Umhverfisstofnun bendir á mikilvægi þess að ofangreint komi fram í greinargerð tillögunnar og það komi fram hver áhrif tillögunnar eru á verndarsvæðið. Að mati Umhverfisstofnunar er mikilvægt er að tillagan hafi ekki neikvæð áhrif á verndargildi náttúruminja.

Sjóvarnir

Umhverfisstofnun bendir á mikilvægi þess að fjallað sé nánar um sjóvarnir tillögunnar og tilgang þeirra og hver umhverfisáhrif sjóvarnanna er á umhverfispættina ásynð, lífríki og fuglalíf við ströndina.

Hraun

Í greinargerð kemur fram að hraunið á svæðinu fellur undir a. lið 2. mgr. 61. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd. Í 61. gr. laganna er kveðið á um sérstaka vernd þeirra vistkerfa

og jarðminja sem taldar eru upp í 1. mgr. og 2. mgr. sama ákvæðis. Samkvæmt 3. mgr. ákvæðisins ber að forðast röskun á hrauni nema brýna nauðsyn beri til og ljóst að aðrir kostir séu ekki fyrir hendi.

Í greinargerð með frumvarpi til laga um náttúruvernd er með orðalaginu „brýn nauðsyn“ lögð áhersla á að einungis mjög ríkir hagsmunir geti réttlætt röskun og þá fyrst og fremst brýnir almannahagsmunir. Umhverfisstofnun bendir á mikilvægi þess að ofangreint komi fram í greinargerð tillögunnar.

Umhverfisstofnun bendir á þar sem tillagan gerir ráð fyrir röskun á hrauni þurfi að rökstyðja þá ákvörðun, það þarf að koma fram hvaða brýnu almannahagsmunir réttlæti röskun á hrauni.

Umhverfisstofnun telur það jákvætt að tillagan geri ráð fyrir að leyfa klöppum og sérstæðum hraunmyndunum að halda sér innan lóða og á opnum svæðum. Mikilvægt sé að kortleggja hraunmyndanir á svæðinu og þær sýndar á korti/mynd sem fylgja tillögunni.

Stofnunin bendir á að skylt er að afla framkvæmdaleyfis, eða eftir atvikum byggingarleyfis, vegna allra framkvæmda sem fela í sér röskun á svæðum sem njóta sérstakrar verndar, sbr. skipulagslög og lög um mannvirki. Á þetta að tryggja að tekið sé til ítarlegrar skoðunar hvort framangreint skilyrði sé uppfyllt. Við mat á leyfisumsókn ber að vega saman mikilvægi náttúruminjanna sem í húfi eru og hagsmuni af fyrirhugaðri framkvæmd. Við matið skal litið til verndarmarkmiða 2. og 3. gr. laga nr. 60/2013 um náttúruvernd, auk þess sem tekið skal mið af mikilvægi minjanna og sérstöðu í íslensku og alþjóðlegu samhengi, sbr. 3. og 4. mgr. 61. gr. laganna.

Ákveði leyfisveitandi að veita leyfi þrátt fyrir framangreint skal hann, með vísan í 5. mgr. 61. gr. náttúruverndarlaga, rökstyðja þá ákvörðun sérstaklega og gera grein fyrir öðrum kostum sem skoðaðir hafa verið sem mögulegir valkostir við útfærslu framkvæmdarinnar og ástæðum þess að þeir urðu ekki fyrir valinu. Einnig skal gera grein fyrir fyrirhuguðum mótvægisáðgerðum, sem og mögulegri endurheimt náttúruverðmæta þegar það á við. Þá skal afrit af útgefnu leyfi sent Umhverfisstofnun, sbr. 6. mgr. ákvæðisins.

Þess má einnig geta að leyfisveitanda er heimilt, skv. 5. mgr. 61. gr. náttúruverndarlaga, að binda leyfi þeim skilyrðum sem eru nauðsynleg til að draga úr áhrifum framkvæmdarinnar á þau náttúrufyrirbæri sem verða fyrir röskun.

Fráveita

Í greinargerð tillögunnar er fjallað nokkuð ítarlega um blágrænar ofanvatnslausnir sem Umhverfisstofnun telur vera jákvætt, en að mati stofnunarinnar þarf að fjalla nánar um aðra fráveitu.

Umhverfisstofnun bendir á að samkvæmt lögum nr. 9/2009 um uppbyggingu og rekstur fráveitna ber sveitarfélag ábyrgð á uppbyggingu og rekstri fráveitna. Kröfur um hreinsun á fráveituvatni frá bæði dreifbýli og þéttbýli eru settar fram í reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólp.

Umhverfisstofnun bendir á mikilvægi þess að álag (mengun) við strendur, í ám og stöðuvötnum vegna skólps hafi ekki áhrif á vistkerfi, fiskgengd eða útivistargildi. Gera þarf

Ítarlegar grein fyrir fráveitumannvirkjum í skipulagsáætlunum sveitarfélagsins og þeim umbótum sem nauðsynlegar eru. Sérstaklega í ört stækkandi þéttbýli þar sem veiturnar þurfa að fylgja eftir auknum fjölda íbúa. Umhverfisstofnun bendir á að í 4. mgr. 4. gr. laga nr. 9/2009 um uppbyggingu og rekstur sveitarfélaga kemur fram: Sveitarstjórn setur í deiliskipulag ákvæði um safnkerfi og sameiginlegt hreinsivirki þar sem þess er þörf, sbr. 3. mgr., og sendir áætlun um nýjar og endurbættar fráveitur til heilbrigðisnefndar í samræmi við lög um hollustuhætti og mengunarvarnir, nr. 7/1998.

Krafa um hreinsun er í gildi og óskar Umhverfisstofnun eftir að sveitarfélagið geri grein fyrir fyrirætlunum um hreinsun á fráveituvatni og hafi samráð og upplýsi Heilbrigðiseftirlit Suðurnesja um fyrirætlanir sínar. Gera þarf grein fyrir hvernig og hvort eldra fráveitukerfi þéttbýlisins tekur við skólpi frá nýjum hverfum.

Einnig er mikilvægt fyrir sveitarfélagið að hafa í huga hvernig það ætlar að takast á við loftslagsbreytingar með tilliti til álags á fráveitukerfi en nú þegar kemur fyrir að fráveitukerfi ráða ekki við vaxandi úrkomuákefð og ágang sjávar vegna hækkunar sjávarstöðu.

Umhverfisstofnun bendir einnig á að mikilvægt er að sveitarfélagið hafi í huga og geri ráð fyrir aukinni hreinsun á skólpi í framtíðinni t.d. með því að gefa hreinsistöðvum meira rými í skipulagi.

Auk þess vill stofnunin benda á að útrásirnar þurfa að uppfylla ákvæði 2. mgr. 9. gr. reglugerðar nr. 798/1999 um fráveitur og skólp um að öllu skólpi sem veitt er til sjávar skal veitt minnst 5 metra niður fyrir meðalstórstraumsfjöruborð eða 20 metra út frá meðalstórstraumsfjörumörkum.

Auk þess er óheimilt að leiða skólp þannig að frárennslisop opnast til hafna.

Virðingarfyllt,

Axel Benediktsson

sérfræðingur

Hulda Soffía Jónasdóttir

sérfræðingur